

QUADERNS GADESO

ANÀLISI DE LA REALITAT SOCIOECONÒMICA DE LES ILLES BALEARS. N° 92. EXTRA ELECTRÒNIC. MARÇ 2007

DEBAT CIUTADÀ (XI): DIA INTERNACIONAL DE LA DONA

LA DONA A LES ILLES BALEARS AVUI

DONA

Aprofitam el Dia Internacional de la Dona per presentar els resultats d'una investigació que pretén analitzar i avaluar l'opinió que té la ciutadania de la nostra comunitat respecte a la situació real de la dona a les Illes Balears.

No hi ha dubte que s'ha avançat molt en l'aspecte legislatiu en referència a un tractament homogeni entre home i dona als diferents àmbits de la vida personal i laboral. Però les lleis, encara que necessàries, no són suficients. Encara pesen, com es podrà veure al llarg de la revista, els tics masculins que dominen la nostra societat.

També hem volgut parar una especial atenció al greu problema de la violència de gènere. Una vegada més hem de dir que la Llei Orgànica de Mesures de Protecció Integral contra la Violència de Gènere és un instrument vàlid però no suficient. La violència de gènere té entre nosaltres carta de ciutadania i suposa el goteig permanent de dones assassinades. Per això hem volgut conèixer quina és la percepció que té la nostra ciutadania respecte a aquest tipus de violència.

Com es pot comprovar, encara queda molta tasca a fer per a que la dona pugui practicar realment els seus drets com a persona amb igualtat de condicions que els homes.

www.gadeso.org

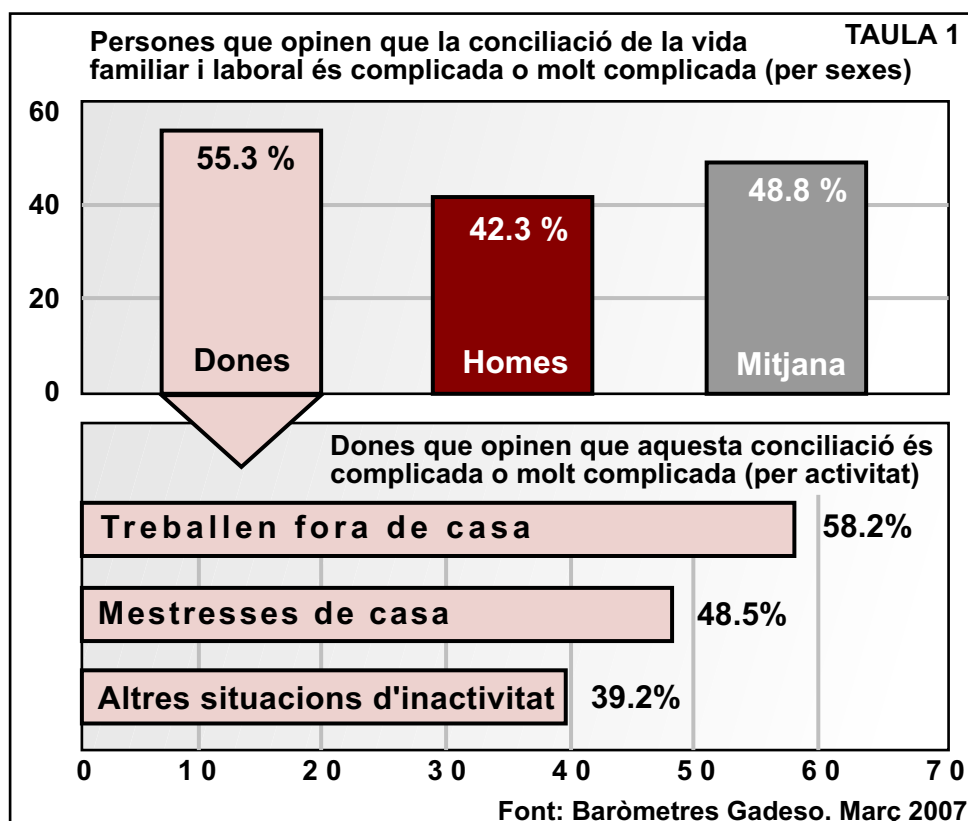
Dins les investigacions permanents de la Fundació Gadeso, hi ha un tema que de qualche manera ens ha interessat profundament. Es tracta de la conciliació de la vida familiar i laboral (Quaderns Gadeso n°55, agost 2005 i n°75, agost 2006).

El motiu és molt senzill: donat que la dona està accedint de manera rellevant al mercat de treball, és a dir, a desenvolupar tasques fora de casa, la compaginació de la vida familiar i laboral és un observatori perfecte per veure si realment es donen condicions d'igualtat efectiva entre homes i dones.

A la taula adjunta es reflecteix d'una

manera genèrica el percentatge d'homes i dones que opinen que aquesta conciliació és difícil. Una simple lectura ens permet deduir que la dificultat es percep de manera majoritària entre les dones (55,3%), destacant entre aquestes les que realitzen tasques fora de la llar (58,2%).

Els motius d'aquesta diferència de percepció es veuran reflectits a les pàgines següents però de manera genèrica es pot concretar que les dones, encara que desenvolupin treballs fora de casa, segueixen essent les responsables de les tasques de la llar i dels fills i filles.

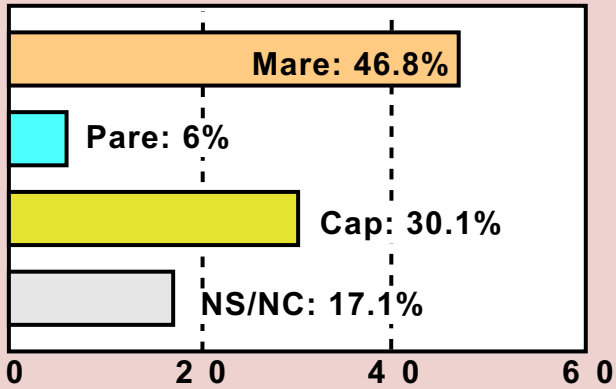

LA DONA A LA VIDA FAMILIAR

A les taules adjuntes queda palesa una primera conclusió ja exposada a la pàgina anterior: continua vigent la "típica" divisió de responsabilitats entre homes i dones. Malgrat que aquestes desenvolupin tasques professionals i laborals fora de casa i col·laborin activament en l'economia familiar, segueix essent responsabilitat de la dona l'educació dels fills i filles i la realització de les tasques domèstiques.

TAULA 2

¿Quin membre de la parella hauria de demanar permís de paternitat/maternitat quan tenen un fill o filla?

Font: Baròmetres Gadeso. Març 2007

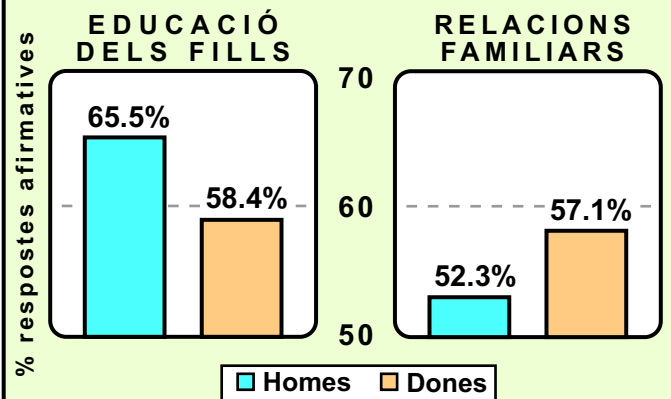
Un 46,8% considera que les mares són les que han de demanar el permís de maternitat quan tinguin un fill, enfront de l'escàs 6% que considera que ho hauria de fer el pare. Les xifres parlen per elles mateixes. Resulta altament significatiu i alhora preocupant que un 30,1% consideri que en el cas de tenir un fill o filla cap membre de la parella hauria de demanar un permís de paternitat o maternitat, sense tenir en compte la dificultat objectiva de la cura dels fills. Encara que pugui parèixer una solució, no ho és el plantejament de "guarderies" per infants promogudes pels empresaris.

També és rellevant que un 17,1% no tinguin una opinió formada respecte en aquesta situació, possiblement degut a que encara resulta relativament "estrany" que la dona vulgui fer compatible la seva vida laboral amb la vida familiar i que, de qualque manera, exigeixi que la responsabilitat de la vida familiar, especialment en el moment del naixement d'un fill o filla, sigui també compartida pel pare.

El 65,5% dels homes, enfront del 58,4% de les dones, consideren que l'educació dels fills es pot veure perjudicada per les dificultats de compaginar la vida laboral i familiar. Si es fa una lectura acurada de la dedicació que els pares i mares dediquen als seus fills, es pot deduir que molts de pares es manifesten més preocupats que les mares precisament perquè consideren que la responsabilitat dels fills correspon a les dones i que, per motius laborals, tenen menys temps per dedicar-hi.

En canvi les dones consideren més que els homes que les relacions familiars es poden veure perjudicades per la manca de conciliació de la vida familiar i laboral. Hauríem de demanar-mos que s'entén per relacions familiars. Si es veu el temps que dediquen els homes i les dones a les tasques de la llar, es pot deduir que no és estrany que els homes puguin concretar les relacions familiars en temes com tenir el sopar a taula.

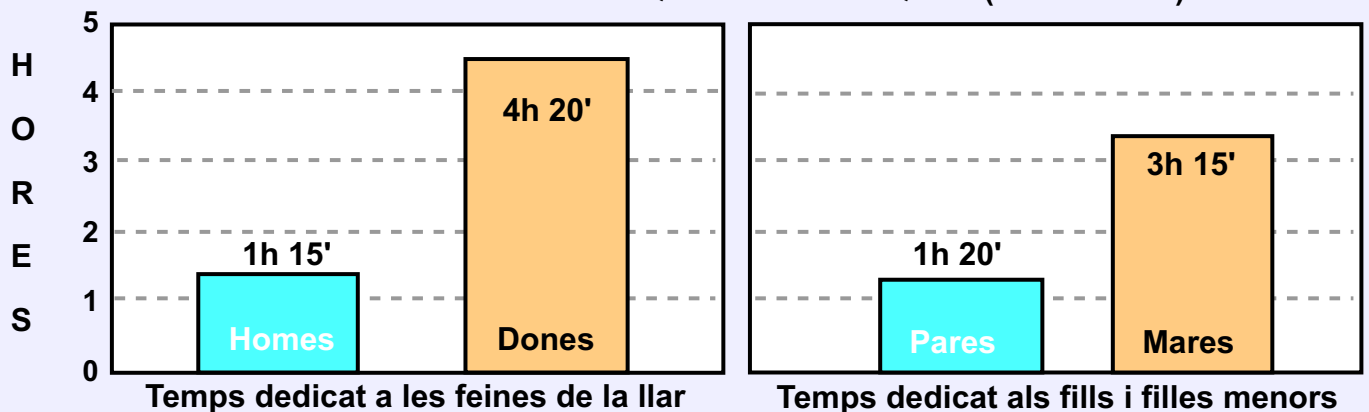
TAULA 3 Les dificultats per a compaginar la vida familiar i laboral perjudiquen:

Font: Baròmetres Gadeso. Març 2007

TAULA 4

DEDICACIÓ A LES TASQUES DOMÈSTIQUES (PER SEXES)

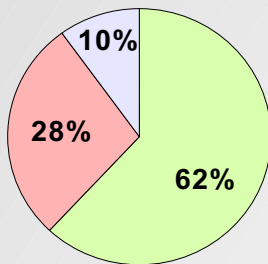

Font: Baròmetres Gadeso. Març 2007

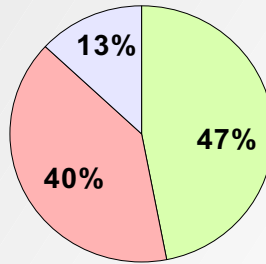
LA DONA A LA VIDA LABORAL

Un 62% dels ciutadans considera que la dona té més dificultats que l'home per accedir al mercat laboral. Els motius tenen molt a veure amb situacions com la possibilitat d'embaràs, així com que la dona sol fer front a qualsevol emergència de l'àmbit familiar. Aquesta primera dada es confirma quan la majoria de persones opina que la dona ho té més difícil que l'home a l'hora d'accedir a una mateixa feina. Un escàs 51% considera el fet constatat de que la dona té un sou inferior que l'home per realitzar un treball d'ídèntiques característiques. Aquestes situacions afecten al conjunt de dones però no hi ha dubte de que les més afectades són les que ocupen les franges de treball menys qualificat. En el cas de professionals o de càrrecs directius, aquesta discriminació, encara que existeixi, és menor.

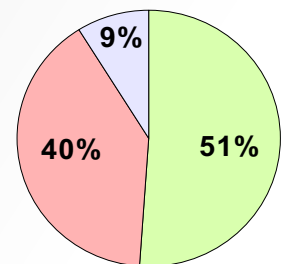
La dona té més dificultat que l'home per accedir al mercat de treball

La dona té més dificultat que l'home per accedir al mateix lloc de feina

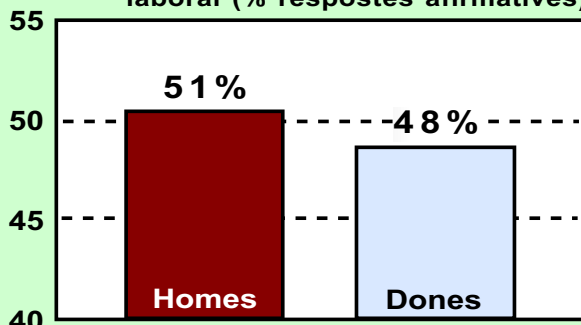
A igualtat de condicions del lloc de treball, el sou de la dona és inferior al de l'home

■ Sí ■ No ■ NS/NC

Font: Baròmetres Gadeso. Març 2007

TAULA 6 L'ús de mesures de conciliació pot provocar conflictes a l'àmbit laboral (% respostes afirmatives)

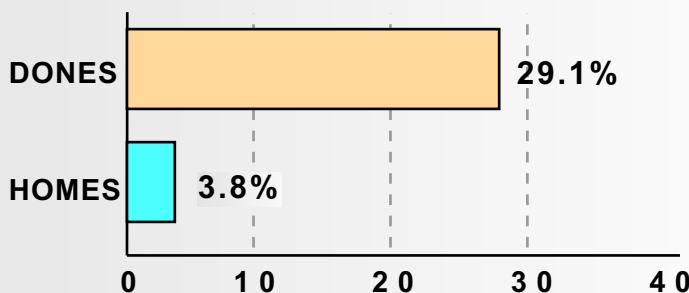
Font: Baròmetres Gadeso. Març 2007

Queda palès que tant per l'home com per la dona, encara que amb distinta intensitat, l'ús de mesures de conciliació provoca conflictes a l'àmbit laboral. Es parla molt de flexibilitzar el mercat de treball, però, desgraciadament, aquesta flexibilització s'interpreta de manera unilateral. El que ha de ser "flexible" és el treballador o treballadora amb les necessitats organitzatives de l'empresa, però aquesta difícilment és "flexible" davant realitats com la paternitat/maternitat. En general, l'empresari interpreta la possible aplicació de mesures de conciliació com un cost afegit que, de qualche manera, vol transferir al treballador. Una vegada més, aquesta realitat és manifesta de manera més clara entre les ocupacions menys qualificades. Entre els denominats professionals resulta més senzill evitar els conflictes laborals per motius de conciliació amb la vida familiar.

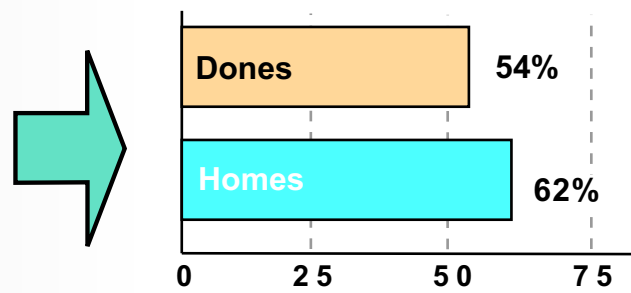
TAULA 7

MESURES LEGISLATIVES DE CONCILIACIÓ

Persones que han fet ús d'alguna mesura legislativa de conciliació

Persones que han tingut problemes o han patit conseqüències negatives per l'aplicació de mesures de conciliació

Font: Baròmetres Gadeso. Març 2007

La majoria de les persones que han fet ús d'alguna mesura de conciliació pertanyen a les diverses administracions públiques. Encara que l'índex sigui baix, el percentatge de dones que fan ús d'aquestes mesures és molt superior al dels homes. Més de la meitat dels que fan ús de les mesures de conciliació manifesta haver tingut dificultats, especialment els homes, probablement perquè es considera que, en el seu cas, hauria de ser la dona la que hauria de fer ús de les mesures.

VIOLENCIA DE GÈNERE

Hem volgut investigar quina és la percepció i l'opinió que té la ciutadania davant dels fets de violència de gènere així com quina és la valoració que fa de l'agressor. Encara continua essent majoritària l'opinió que la violència de gènere són simplement casos particulars. Malgrat això s'ha de dir que va augmentant lentament el número de persones que opinen que aquest tipus de violència és un problema que afecta a tota la nostra societat.

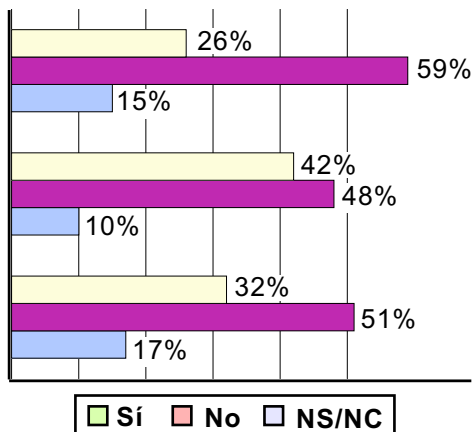
És preocupant que encara un 46% consideri que l'agressor és simplement un malalt, mentre que un 43% el considera purament un delinqüent. Aquesta darrera xifra és major que la de fa uns anys.

VIOLENCIA DE GÈNERE

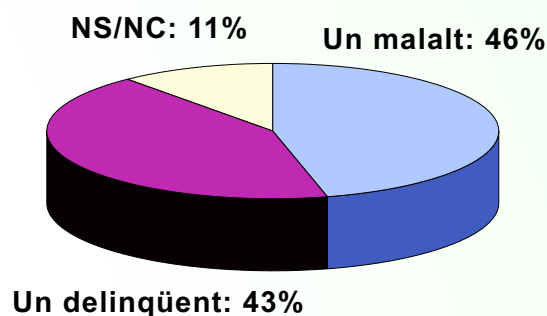
Es tracta de casos individuals

Va lligat a segments baixos o conflictius de població

És un problema que afecta a tota la societat

L'AGRESSOR ÉS...

Font: Baròmetres Gadeso. Març 2007

A MODE DE CONCLUSIÓ

1) Existeix una percepció de que la compatibilitzar la vida familiar i la vida laboral és complicat, especialment per les dones.

2) Moltes de les persones que intenten compatibilitzar la seva vida familiar i laboral pateixen conflictes.

3) Existeixen dificultats per l'exercici dels drets de conciliació recollits en la legislació.

4) La responsabilitat familiar continua essent cosa de les dones

5) Hi ha poques oportunitats per a compaginar la vida familiar i laboral als llocs de feina (per exemple, escoles d'infants, distribució flexible d'horaris, etc),

6) Rellevància dels abandonaments femenins del lloc de treball motivats per raons familiars.

7) Continua arrelada a la nostra societat la divisió sexual del treball.

8) Encara es mantén una percepció absolutament masclista de la violència de gènere.

Proper número de
Quaders Gadeso (nº93)

LA FAMÍLIA I L'EDUCACIÓ A BALEARS (II)

DEDICACIÓ DELS PARES I MARES ALS FILLS